

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНИ ЗАКОНА О ПРИЗНАВАЊУ СОРТИ ПОЉОПРИВРЕДНОГ БИЉА

Члан 1.

У Закону о признавању сорти пољопривредног биља („Службени гласник РС” , број 30/10), у члану 30. додаје се нови став 3. који гласи:

„Министар решење из става 1. овог члана доноси у року од 15 дана од пријема захтева.”

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 2.

Назив главе: „VI. СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА” , мења се и гласи:

„VI. ТАКСЕ”.

Члан 3.

Назив члана и члан 35. мењају се и гласе:

„Такса за признавање сорте

Члан 35.

Подносилац захтева за испитивање сорте ради признавања и за додатно испитивање сорте плаћа таксу.

Висина таксе из става 1. овог члана утврђује се законом којим се уређују републичке административне таксе.”.

Члан 4.

Од дана приступања Републике Србије Европској унији:

1) сорте пољопривредног биља које су уписане у заједнички каталог Европске уније или сортну листу у било којој од држава чланица Европске уније сматрају се уписаним у Регистар сорти пољопривредног биља, са правом производње, пријаве за стручни надзор, увоза и стављања у промет на територији Републике Србије;

2) признаје се да захтев за признавање сорте у Републици Србији може поднети физичко и правно лице које има стално пребивалиште или седиште у једној од држава чланица Европске уније;

3) признаје се правном или физичком лицу које је регистровано код овлашћеног тела у држави чланици Европске уније као одржавалац сорте, статус одржаваоца сорте у смислу члана 32. овог закона;

4) Министарство обавештава надлежна тела држава чланица Европске уније, као и Европску комисију о свим променама у Регистру сорти пољопривредног биља.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2025. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тачка 9) Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује систем заштите и унапређења животне средине и заштиту и унапређивање биљног и животињског света.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Предлог закона о изменама и допуни Закона о признавању сорти пољопривредног биља потребно је донети ради потпуног усклађивања законодавства Републике Србије у овој области са релевантним прописима Европске уније, пре свега са Директивом Савета 2002/53/ЕЗ од 13. јуна 2002. године о заједничком каталогу сорти пољопривредних биљних врста и Директивом Савета 2002/55/ЕЗ од 13. јуна 2002. године о пласирању на тржиште повртарског семена.

Право Републике Србије којим је уређена област признавања сорти пољопривредног биља у великој мери је усклађено са правним прописима ЕУ, што представља резултат процеса хармонизације започетог 2005. године.

Закон о признавању сорти пољопривредног биља (у даљем тексту: Закон) је 2021. године послат на мишљење Европској комисији, која је у свом одговору указала да истом недостају одредбе о заједничком каталогу ЕУ.

Према Директиви Савета 2002/53/ЕЗ од 13. јуна 2002. године о заједничком каталогу сорти пољопривредних биљних врста, заједнички каталог ЕУ настаје на основу националних каталога држава чланица, а односи се на сорте пољопривредних биљних врста оних сорти репе, крмног биља, житарица, кромпира, као и уљаних и текстилних биљака чије се семе може пласирати на тржиште према одредбама директива о пласирању на тржиште семена репе (2002/54/ЕЗ), семена крмног биља (66/401/ЕЕЗ), семена житарица (66/402/ЕЕЗ), семенског кромпира (2002/56/ЕЗ), као и семена уљаних и текстилних биљака (2002/57/ЕЗ).

Директивом Савета 2002/55/ЕЗ од 13. јуна 2002. године о пласирању на тржиште повртарског семена, прописано је успостављање заједничког каталога сорти повртарских биљних врста на основу националних каталога држава чланица.

Прописивањем одредаба које се односе на заједнички каталог ЕУ остварује се потпуна усклађеност Закона са правом ЕУ и омогућава се да се даном приступања Србије Европској унији Регистар сорти пољопривредног биља прописан Законом на одговарајући начин повеже са заједничким каталогом сорти пољопривредних биљних врста и заједничким каталогом сорти повртарских биљних врста ЕУ, а тиме стварају услови за несметан промет и признавање сорти семена и садног материјала између ЕУ и Републике Србије од дана приступања Европској унији.

Такође, потребно је изменити и одредбе Закона којима је прописано да подносилац захтева за испитивање сорте ради признавања и за додатно испитивање сорте плаћа накнаду и да висину те накнаде утврђује Влада.

Наиме, Законом о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, бр. 95/18, 49/19 и 92/23) донетом 2018. године у дефиницијама је прописано да је накнада јавни приход који се наплаћује за коришћење

одређеног јавног добра. Из те одредбе произлази да трошкови које обвезници плаћају по било којој основи која не обухвата коришћење јавних добара немају карактер накнаде.

Стога је неопходно да наведени трошкови за испитивање сорте ради признавања и за додатно испитивање сорте буду прописани као таксе, чија се висина утврђује законом којим се уређују републичке административне таксе, а ради усклађивања са Законом о накнадама за коришћење јавних добара и Законом о републичким административним таксама.

Мишљењем Републичког секретаријата за јавне политике, број: 011-00-105/2024-02 од 13. септембра 2024. године указано је да је Акционим планом за спровођење Програма поједностављења административних поступака и регулативе „е – Папир” за период 2023 – 2025. године, који је Влада усвојила 4. маја 2023. године, предвиђена оптимизација поступка 16.02.0008 – Увоз узорака семена и садног материјала сорти које нису уписане у регистар сорти пољопривредног биља, измењен члан 30. Закона о признавању сорти пољопривредног биља („Службени гласник РС” , број 30/10) додавањем новог става 3.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. овог закона прописано је да се у члану 30. додаје нови став 3. којим се прописује рок од 15 дана за доношење решења којим се одобрава увоз одређене количине семена, а досадашњи став 3. постаје став 4.

Чланом 2. овог закона прописано је да се назив главе VI. СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА мења и гласи „VI. ТАКСЕ”, с обзиром да је ради усклађивања са Законом о накнадама за коришћење јавних добара и Законом о републичким административним таксама потребно да трошкови признавања сорте и додатног испитивања сорте, на које се глава VI. односи, буду уређени као таксе.

Чланом 3. овог закона прописано је да се за испитивање сорте ради признавања и за додатно испитивање сорте плаћа такса, у висини прописаној законом којим се уређују републичке административне таксе.

Чланом 4. овог закона прописане су прелазне одредбе, које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији, а које се односе на поступање са сортама пољопривредног биља уписаним у заједнички каталог Европске уније или сортне листе држава чланица Европске уније, захтев за признавање сорте у Републици Србији који подносе правна или физичка лица са седиштем или пребивалиштем у ЕУ или њеној држави чланици, статус одржаваоца сорте који се признаје правним или физичким лицима регистрованим код надлежног тела у држави чланици ЕУ, као и обавезу обавештавања држава чланица ЕУ и Европске комисије о свим променама у Регистру сорти пољопривредног биља.

Чланом 5. овог закона прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2025. године.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

V. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Члан 30.

Министар решењем може да одобри увоз одређене количине семена, односно садног материјала сорте која није уписана у Регистар сорти ради:

- 1) оплемењивања;
- 2) научноистраживачког рада;
- 3) вођења поступка признавања сорте;
- 4) заштите сорте пољопривредног биља;
- 5) предиспитивања сорте;
- 6) демонстрационих огледа.

Укупна количина семена ратарског и повртарског биља за коју се може одобрити увоз не може бити већа од количине која је потребна за сетву на површини од 1 ha, а укупна количина садног материјала сорти воћака и винове лозе не може бити већа од количине потребне за садњу на површини од 1 a.

МИНИСТАР РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДОНОСИ У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ПРИЈЕМА ЗАХТЕВА.

Решење министра из става 1. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

~~VI. СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА~~

~~Трошкови признавања сорте~~

~~Члан 35.~~

~~За испитивање сорте ради признавања и за додатно испитивање сорте подносилац захтева плаћа накнаду.~~

~~Висину накнаде из става 1. овог члана утврђује Влада.~~

~~Средства остварена од накнада из става 1. овог члана приход су буџета Републике Србије и користе се за обављање послова у области признавања сорти.~~

VI. ТАКСЕ

ТАКСА ЗА ПРИЗНАВАЊЕ СОРТЕ

ЧЛАН 35.

ПОДНОСИЛАЦ ЗАХТЕВА ЗА ИСПИТИВАЊЕ СОРТЕ РАДИ ПРИЗНАВАЊА И ЗА ДОДАТНО ИСПИТИВАЊЕ СОРТЕ ПЛАЋА ТАКСУ.

ВИСИНА ТАКСЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА УТВРЂУЈЕ СЕ ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈУ РЕПУБЛИЧКЕ АДМИНИСТРАТИВНЕ ТАКСЕ.

САМОСТАЛНЕ ОДРЕДБЕ ПРЕДЛОГА ЗАКОНА

ЧЛАН 4.

ОД ДАНА ПРИСТУПАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ:

1) СОРТЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ БИЉА КОЈЕ СУ УПИСАНЕ У ЗАЈЕДНИЧКИ КАТАЛОГ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ИЛИ СОРТНУ ЛИСТУ У БИЛО КОЈОЈ ОД ДРЖАВА ЧЛАНИЦА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ СМАТРАЈУ СЕ УПИСАНЕ У РЕГИСТАР СОРТИ ПОЉОПРИВРЕДНОГ БИЉА, СА ПРАВОМ ПРОИЗВОДЊЕ, ПРИЈАВЕ ЗА СТРУЧНИ НАДЗОР, УВОЗОМ И СТАВЉАЊЕМ У ПРОМЕТ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ;

2) ПРИЗНАЈЕ СЕ ДА ЗАХТЕВ ЗА ПРИЗНАВАЊЕ СОРТЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ МОЖЕ ПОДНЕТИ ФИЗИЧКО И ПРАВНО ЛИЦЕ КОЈЕ ИМА СТАЛНО ПРЕБИВАЛИШТЕ ИЛИ СЕДИШТЕ У ЈЕДНОЈ ОД ДРЖАВА ЧЛАНИЦА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ;

3) ПРИЗНАЈЕ СЕ ПРАВНОМ ИЛИ ФИЗИЧКОМ ЛИЦУ КОЈЕ ЈЕ РЕГИСТРОВАНО КОД ОВЛАШЋЕНОГ ТЕЛА У ДРЖАВИ ЧЛАНИЦИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ КАО ОДРЖАВАЛАЦ СОРТЕ, СТАТУС ОДРЖАВАОЦА СОРТЕ У СМИСЛУ ЧЛАНА 32. ОВОГ ЗАКОНА;

4) МИНИСТАРСТВО ОБАВЕШТАВА НАДЛЕЖНА ТЕЛА ДРЖАВА ЧЛАНИЦА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ, КАО И ЕВРОПСКУ КОМИСИЈУ О СВИМ ПРОМЕНАМА У РЕГИСТРУ СОРТИ ПОЉОПРИВРЕДНОГ БИЉА.

ЧЛАН 5.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”, А ПРИМЕЊУЈЕ СЕ ОД 1. ЈАНУАРА 2025. ГОДИНЕ.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Показатељ који у се овој области може пратити је Регистар сорти пољопривредног биља, у који је уписано преко 5500 признатих сорти, а годишње се прими преко 500 нових захтева за признавање сорти.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис?

Спроводи се Закон о признавању сорти пољопривредног биља („Службени гласник РС” , број 30/10), са пратећим правилницима.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

За промену која се предлаже од значаја је Национални програм за усвајање правних тековина ЕУ (НПАА) и Реформска агенда, која се припрема на основу Плана раста за Западни Балкан, а у контексту усклађивања националних прописа са законодавством ЕУ.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе?

Није применљиво.

5) Која промена се предлаже?

Предлогом закона о изменама и допуни Закона о признавању сорти пољопривредног биља (у даљем тексту: Предлог закона) предлаже се измена којом се, даном приступања Србије ЕУ, сорте пољопривредног биља које су уписане у заједнички каталог Европске уније или сортну листу у једној од држава чланица Европске уније сматрају уписаним у Регистар сорти пољопривредног биља Републике Србије, са правом производње, пријаве за стручни надзор, увоза и стављања у промет на територији Републике Србије. Како заједнички каталог Европске уније настаје обједињавањем каталога држава чланица, прописује се и обавеза обавештавања надлежних тела држава чланица ЕУ, као и Комисије ЕУ о свим променама у Регистру сорти пољопривредног биља РС. Такође се уређују и питања везана за статус захтева за признавање сорте у Републици Србији који подносе правна или физичка лица са седиштем или пребивалиштем у ЕУ или њеној држави чланици и статус одржаваоца сорте који се признаје правним или физичким лицима регистрованим код надлежног тела у држави чланици ЕУ.

Даном приступања Републике Србије ЕУ и српска физичка и правна лица моћи ће да поднесу захтев за признавање сорте на територији било које чланице ЕУ, што ће резултовати уписом у заједнички каталог Европске уније. За сорте пољопривредног биља које су већ признате у

Републици Србији очекује се да буду признате у чланицама ЕУ, с обзиром да су наше процедуре усклађене са процедурама ЕУ.

Након приступања ЕУ и прихватања Заједничког каталога, очекује се мањи број сорти у поступку признавања у Републици Србији, а већи број страних сорти на тржишту Републике Србије.

Поред тога, Предлогом закона прописана је измена одредаба Закона о признавању сорти пољопривредног биља којима је уређена накнада за испитивање сорти ради признавања и за додатно испитивање сорти. Наиме, Законом о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, бр. 95/18, 49/19 и 92/23) донетом 2018. године, у дефиницијама је прописано да је накнада јавни приход који се наплаћује за коришћење одређеног јавног добра, из чега произлази да сви остали јавни приходи, односно јавни приходи који се не наплаћују у наведену сврху, не могу бити сматрани накнадом, већ таксом. Стога је поменута измена прописана ради усклађивања са Законом о накнадама за коришћење јавних добара, као и Законом о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03 - исправка, 61/05, 101/05. - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 93/12, 65/13 - др. закон, 83/15, 112/15, 113/17, 3/18 - исправка, 95/18, 86/19, 90/19 - исправка, 144/20, 138/22 и 92/23). Следствено томе, прописано је и да се назив главе која обухвата поменуте одредбе о накнади, односно такси – VI. СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА, мења и гласи: „VI. ТАКСЕ”.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Промена је неопходна ради потпуног усклађивања Закона о признавању сорти пољопривредног биља са релевантним прописима ЕУ, што представља обавезу произашлу из Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије, са друге стране, који је ступио на снагу 1. септембра 2013. године. Наведени релевантни прописи су:

1. Директива Савета 2002/53/ЕЗ од 13. јуна 2002. године о заједничком каталогу сорти пољопривредних биљних врста, која прописује да заједнички каталог ЕУ настаје на основу националних каталога држава чланица, а односи се на сорте пољопривредних биљних врста оних сорти репе, крмног биља, житарица, кромпира, као и уљаних и текстилних биљака чије се семе може пласирати на тржиште према одредбама директива о пласирању на тржиште семена репе (2002/54/ЕЗ), семена крмног биља (66/401/ЕЕЗ), семена житарица (66/402/ЕЕЗ), семенског кромпира (2002/56/ЕЗ), као и семена уљаних и текстилних биљака (2002/57/ЕЗ);

2. Директива Савета 2002/55/ЕЗ од 13. јуна 2002. године о пласирању на тржиште повртарског семена, која прописује успостављање заједничког каталога сорти повртарских биљних врста на основу националних каталога држава чланица.

Стварањем заједничког каталога ратарских, односно повртарских врста на основу сортних листа земаља чланица ЕУ, ствара се јединствено тржиште у оквиру ЕУ и омогућава несметан промет и међусобно признавање сорти семена и садног материјала.

Одредбе којима су прописане горе наведене промене, у циљу постизања потпуне усклађености са правом ЕУ, примењиваће се од дана

приступања Европској унији, те ће се до дана приступања ЕУ поступак признавања сорти одвијати према постојећем Закону о признавању сорти пољопривредног биља Републике Србије.

Поред тога, промена која се односи на дефинисање трошкова за испитивање сорти ради признавања и за додатно испитивање сорти неопходна је ради усклађивања са Законом о накнадама за коришћење јавних добара и Законом о републичким административним таксама.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Није применљиво.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоје.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Промену није могуће остварити применом важећих прописа.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Није применљиво.

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Није применљиво.

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Због забране запошљавања, у области признавања сорти пољопривредног биља већ дужи низ година опада број запослених. Тренутан број запослених је далеко испод европског просека, када је реч о истим пословима (број испитиваних врста и сорти / број запослених).

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

У Одсеку за признавање сорти биља број запослених је пао са 11 (2009. године) на пет, док се број задатака повећао, а очекује се и даље повећање обавеза.

Тренутан број запослених је далеко испод европског просека када је реч о истим пословима (број испитиваних врста и сорти / број запослених).

За успешну имплементацију нове опције, потребна је и унапређена информатичка и софтверска подршка.

Потребно је бар још једно возило које ће користити Одсек за признавање сорти (тренутно располаже само једним), а због већих потреба у смислу мобилности: обиласка огледних места, састанака и др. До 2009. године, Одсек је имао два возила на располагању.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

У складу са одговорима на претходна питања, са унапређењем техничких и људских ресурса је потребно почети што пре.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Изабрана опција је у складу са свим наведеним параметрима.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Изабрана опција не утиче на владавину права.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Није применљиво.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Не постоје додатне мере које је потребно спровести.

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

С обзиром на несметан промет семена сорти које су обухваћене заједничким каталозима ЕУ, очекују се мања задржавања на граници (тима и мањи трошкови превоза семена), мањи приходи од царина и мање административних поступака, без обзира да ли се ради о извозу домаћег или увозу страног семена.

За неке семенске компаније, домаће и стране, биће умањен трошак признавања сорти у односу на постојеће стање, с обзиром да се тренутно, у сврху прометања сорти на тржишту обе територије, сорте морају посебно признати у Републици Србији, а посебно у Европској унији.

Очекује се смањење броја сорти у признавању, нарочито страних сорти поврћа.

Због лакшег увоза очекује се донекле појачан увоз страних сорти, нарочито оних које су до сада биле одбијане кроз домаћи систем признавања, што може појединим националним произвођачима нанети извесну материјалну штету. Пожељно је да се разради механизам за утврђивање прилагођености ратарских сорти нашим агроеколошким условима, по угледу на друге европске државе, с обзиром да је то од стратешког значаја. Пре приступања Европској унији потребно је припремити кампању за крајње кориснике (семенске компаније и домаће произвођаче), како би спремно дочекали ове промене.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Стране сорте су већ присутне у Србији и, када је реч о појединим врстама, њихов удео на тржишту је велики и расте и даље. У смислу конкурентности цена, не очекују се веће осцилације, нити продубљивање разлика у ценама између домаћег и страног семена у односу на постојеће стање.

Повећан увоз страних сорти ће на домаћем тржишту у неким областима појачати и притисак на српске оплемењивачке институте и компаније.

Са друге стране, српске компаније ће добити приступ већем тржишту, где би требало да буду сасвим конкурентне са својим ценама.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Прихватање сорти уписаних у наш Регистар сорти пољопривредног билга од стране ЕУ и упис у њихов у заједнички каталог биће веома значајно за домаће компаније, пошто ће бити олакшан улазак у земље чланице ЕУ.

Са друге стране, као што је већ речено, очекује се повећано присуство страних сорти у неким областима, као што је повртарство.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Ни до сада нису постојале препреке за трансфер технологије, техничко-технолошких и других иновација, па се овде не очекују значајне промене.

Тренутни модел признавања пољопривредних сорти условљава све учеснике да пријављују што приносније, отпорније и квалитетније сорте, а прилагодљивошћу прописаних метода испитивања омогућен је трансфер најновијих технолошких решења.

Са друге стране, заједнички каталог чине сорти признате у разним државама чланицама, те оне не морају одговарати нашим условима, у чему лежи опасност од пада приноса и квалитета биљног материјала намењеног за исхрану или даљу прераду, нарочито у области ратарске производње.

5) Да ли изабрана опција утиче друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Генерално посматрано, неће бити промена.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Не очекују се значајније промене. Чак се не очекује ни затварање страних представништава пошто је извесно да ће се већина њих остати овде, у својству дистрибутера семена за ову територију.

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Изменама и допуном Закона о признавању сорти пољопривредног биља спроводи се потпуно усклађивање домаћег права у области признавања сорти са релевантним прописима ЕУ, и то са Директивом Савета 2002/53/ЕЗ од 13. јуна 2002. године о заједничком каталогу сорти пољопривредних биљних врста и Директивом Савета 2002/55/ЕЗ од 13. јуна 2002. године о пласирању на тржиште повртарског семена.

На овај начин се стварају услови да Србија, даном приступања ЕУ, уђе у систем заједничких каталога признатих сорти Европске уније, чиме се омогућава несметан промет сортама пољопривредног биља између Србије и ЕУ, односно држава чланица ЕУ.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Усклађивањем са горе наведеним директивама омогућава се несметан промет сортама пољопривредног биља између Србије и ЕУ, односно држава чланица ЕУ, као и међусобно признавање сорти пољопривредног биља.

Поред тога, Закон о признавању сорти пољопривредног биља усклађује се и са националним правним оквиром, односно Законом о накнадама за коришћење јавних добара и Законом о републичким административним таксама.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Општи и посебни циљеви усклађени су са Националним програмом за усвајање правних тековина ЕУ (НПАА) и Реформском агендом, која се припрема на основу Плана раста за Западни Балкан.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Показатељем учинка оствареног циља може се сматрати несметан (слободан) промет сортама пољопривредног биља између Србије и ЕУ односно држава чланица ЕУ.

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Показатељ који у се овој области може пратити је Регистар сорти пољопривредног биља, у који је уписано преко 5500 признатих сорти, а годишње се прими преко 500 нових захтева за признавање сорти.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис?

Спроводи се Закон о признавању сорти пољопривредног биља („Службени гласник РС” , број 30/10), са пратећим правилницима.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

За промену која се предлаже од значаја је Национални програм за усвајање правних тековина ЕУ (НПАА) и Реформска агенда, која се припрема на основу Плана раста за Западни Балкан, а у контексту усклађивања националних прописа са законодавством ЕУ.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе?

Није применљиво.

5) Која промена се предлаже?

Предлогом Закона о изменама и допуни Закона о признавању сорти пољопривредног биља (у даљем тексту: Предлог закона) предлаже се измена којом се, даном приступања Србије ЕУ, сорте пољопривредног биља које су уписане у заједнички каталог Европске уније или сортну листу у једној од држава чланица Европске уније сматрају уписаним у Регистар сорти пољопривредног биља Републике Србије, са правом производње, пријаве за стручни надзор, увоза и стављања у промет на територији Републике Србије. Како заједнички каталог Европске уније настаје обједињавањем каталога држава чланица, прописује се и обавеза обавештавања надлежних тела држава чланица ЕУ, као и Комисије ЕУ о свим променама у Регистру сорти пољопривредног биља РС. Такође се уређују и питања везана за статус захтева за признавање сорте у Републици Србији који подносе правна или физичка лица са седиштем или пребивалиштем у ЕУ или њеној држави чланици и статус одржаваоца сорте који се признаје правним или физичким лицима регистрованим код надлежног тела у држави чланици ЕУ.

Даном приступања Републике Србије ЕУ и српска физичка и правна лица моћи ће да поднесу захтев за признавање сорте на територији било које чланице ЕУ, што ће резултовати уписом у заједнички каталог Европске уније. За сорте пољопривредног биља које су већ признате у Републици Србији очекује се да буду признате у чланицама ЕУ, с обзиром да су наше процедуре усклађене са процедурама ЕУ.

Након приступања ЕУ и прихватања Заједничког каталога, очекује се мањи број сорти у поступку признавања у Републици Србији, а већи број страних сорти на тржишту Републике Србије.

Поред тога, Предлогом закона прописана је измена одредаба Закона о признавању сорти пољопривредног биља којима је уређена накнада за испитивање сорти ради признавања и за додатно испитивање сорти. Наиме, Законом о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, бр. 95/18, 49/19 и 92/23) донетом 2018. године, у дефиницијама је прописано да је накнада јавни приход који се наплаћује за коришћење одређеног јавног добра, из чега произлази да сви остали јавни приходи, односно јавни приходи који се не наплаћују у наведену сврху, не могу бити сматрани накнадом, већ таксом. Стога је поменута измена прописана ради усклађивања са Законом о накнадама за коришћење јавних добара, као и Законом о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03 - исправка, 61/05, 101/05. - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 93/12, 65/13 - др. закон, 83/15, 112/15, 113/17, 3/18 - исправка, 95/18, 86/19, 90/19 - исправка, 144/20, 138/22 и 92/23). Следствено томе, прописано је и да се назив главе која обухвата поменуте одредбе о накнади, односно такси – VI. СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА, мења и гласи: „VI. ТАКСЕ”.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Промена је неопходна ради потпуног усклађивања Закона о признавању сорти пољопривредног биља са релевантним прописима ЕУ, што представља обавезу произашлу из Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије, са друге стране, који је ступио на снагу 1. септембра 2013. године. Наведени релевантни прописи су:

1. Директива Савета 2002/53/ЕЗ од 13. јуна 2002. године о заједничком каталогу сорти пољопривредних биљних врста, која прописује да заједнички каталог ЕУ настаје на основу националних каталога држава чланица, а односи се на сорте пољопривредних биљних врста оних сорти репе, крмног биља, житарица, кромпира, као и уљаних и текстилних биљака чије се семе може пласирати на тржиште према одредбама директива о пласирању на тржиште семена репе (2002/54/ЕЗ), семена крмног биља (66/401/ЕЕЗ), семена житарица (66/402/ЕЕЗ), семенског кромпира (2002/56/ЕЗ), као и семена уљаних и текстилних биљака (2002/57/ЕЗ);

2. Директива Савета 2002/55/ЕЗ од 13. јуна 2002. године о пласирању на тржиште повртарског семена, која прописује успостављање заједничког каталога сорти повртарских биљних врста на основу националних каталога држава чланица.

Стварањем заједничког каталога ратарских, односно повртарских врста на основу сортних листа земаља чланица ЕУ, ствара се јединствено тржиште у оквиру ЕУ и омогућава несметан промет и међусобно признавање сорти семена и садног материјала.

Одредбе којима су прописане горе наведене промене, у циљу постизања потпуне усклађености са правом ЕУ, примењиваће се од дана приступања Европској унији, те ће се до дана приступања ЕУ поступак

признавања сорти одвијати према постојећем Закону о признавању сорти пољопривредног биља Републике Србије.

Поред тога, промена која се односи на дефинисање трошкова за испитивање сорти ради признавања и за додатно испитивање сорти неопходна је ради усклађивања са Законом о накнадама за коришћење јавних добара и Законом о републичким административним таксама.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Није применљиво.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоје.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Промену није могуће остварити применом важећих прописа.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

Није применљиво.

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Није применљиво.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа - Влада

Обрађивач - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допуни Закона о признавању сорти пољопривредног биља

Draft Law on amendments to the Law on Acceptance of Agricultural Plant Varieties

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа

Нормативна садржина прописа у вези је са одредбама Споразума садржаним у наслову VI Слободан проток робе, Поглавље II Пољопривреда и рибарство.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума

Нема.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума

Нема.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума

Нема.

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније за период 2024 -2027. године у оквиру Кластера 5 – Ресурси, пољопривреда и кохезија, Поглавље 12 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика предвиђено је усвајање овог прописа.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

Предлог закона може се довести у везу са чл. 38–44. Уговора о оснивању Европске уније, који регулишу област пољопривреде и рибарства.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

Предложени пропис је усклађен са Директивом Савета 2002/53/EЗ о успостављању заједничког каталога сорти пољопривредног биља (пречишћена верзија 18/04/2004) – *Council Directive 2002/53/EC of 13 June 2002 on the common catalogue of varieties of agricultural plant species (consolidated version: 18/04/2004)*: потпуна усклађеност у делу признавања сорти ратарског биља.

Предложени пропис такође је усклађен са Директивом Савета 2002/55/EЗ од 13 јуна 2002 о тржишту семена повртарских врста – *Consolidated text: Council Directive 2002/55/EC of 13 June 2002 on the marketing of vegetable seed*: потпуна усклађеност у делу признавања сорти повртарског биља.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима
Не постоје.

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,
Не постоји.

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

Нема.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/EЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Не постоје.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

На српски језик су преведени сви претходно наведени извори права ЕУ.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Закон о признавању сорти пољопривредног биља је преведен на енглески језик.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

У изради Предлога закона нису учествовали консултанати. Закон о признавању сорти пољопривредног биља („Службени гласник РС”, број 30/10) је 2021. године послат на мишљење Европској комисији у оквиру испуњавања

Мерила 1 за отварање преговора у Поглављу 12 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика, која је одговор доставила 2022. године.

1. Назив прописа Европске уније : Consolidated text: Council Directive 2002/55/EC of 13 June 2002 on the marketing of vegetable seed Пречишћен текст: Директива Савета 2002/55/ЕЗ од 13 јуна 2002 о тржишту семена повртарских врста	2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 02002L0055
3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа: Влада Обрађивач: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за заштиту биља	4. Датум израде табеле: 31. јул 2024. године
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније: Предлог закона о изменама и допуни Закона о признавању сорти пољопривредног биља Draft Law on Amendments to the Law on Acceptance of Agricultural Plant Varieties	6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: 2009-16
7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ¹	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
3.3.	A common catalogue of varieties of vegetable species shall, in accordance with the provisions of Articles 16 and 17, be established on the basis of the national catalogues of the Member States.	3.4	Министарство обавештава надлежна тела држава чланица Европске уније, као и Комисију о свим променама у Регистру сорти пољопривредног биља.			Потпуно усклађено
3.4.	Member States may provide that the acceptance of a variety for inclusion in the common catalogue or in the catalogue of another Member State is equivalent to acceptance for inclusion in their own catalogues.	3.1	Од дана приступања Републике Србије Европској унији: 1) сорте пољопривредног биља које су уписане у Заједнички каталог Европске уније или сортну листу у једној од држава чланица Европске уније сматрају се уписане у Регистар сорти			Потпуно усклађено

¹ Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			пољопривредног биља, са правом производње, пријаве за стручни надзор, увозом и стављањем у промет на територији Републике Србије;			

1. Назив прописа Европске уније : Council Directive 2002/53/EC of 13 June 2002 on the common catalogue of varieties of agricultural plant species (consolidated version: 18/04/2004) Директива Савета 2002/53/ЕЗ о успостављању заједничког каталога сорти пољопривредног биља (пречишћена верзија 18/04/2004)	2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 02002L0053
3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа: Влада Обрађивач: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за заштиту биља	4. Датум израде табеле: 31. јул 2024. године
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније: Предлог закона о изменама и допуни Закона о признавању сорти пољопривредног биља Draft Law on Amendments to the Law on Acceptance of Agricultural Plant Varieties	6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: 2009-16
7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
----	-----	----	-----	----	----	----

Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ¹	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
1.2.	The common catalogue of varieties shall be compiled on the basis of the national catalogues of the Member States.	3.4	Министарство обавештава надлежна тела држава чланица Европске уније, као и Комисију о свим променама у Регистру сорти пољопривредног биља.			пуна усклађеност
3.3	Member States may provide that the acceptance of a variety for inclusion in the common catalogue or in the catalogue of another Member State is equivalent to	3.1	Од дана приступања Републике Србије Европској унији: 1) сорте пољопривредног биља које су уписане у			пуна усклађеност

¹ Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

	acceptance for inclusion in their own catalogues.		Заједнички каталог Европске уније или сортну листу у једној од држава чланица Европске уније сматрају се уписане у Регистар сорти пољопривредног биља, са правом производње, пријаве за стручни надзор, увозом и стављањем у промет на територији Републике Србије;			